

Noutajien metsästyskokeet USA:ssa (Osa 2)

Artikkelisarjan osassa 2 kuvaillaan lyhyesti USA:n hunt-testejä eli metsästyskokeita ja eri organisaatioiden myöntämiä tittleitä. Kokeet vastaavat huomattavasti paremmin omia kokeitamme kuin edellisessä osassa 1 kuvatut Field Trial kokeet.

Hunt-testejä järjestävät organisaatiot ja kokeiden luonne

Hunt-testejä järjestävät paikalliset kerhot, jotka ovat jäseninä jossakin seuraavista kolmesta eri organisaatiosta: Amerikan kennelklubi (AKC), United Kennelklubiin (UKC) kuuluva HRC (Hunting Retriever Club) ja NAHRA (Pohjois-Amerikan metsästysnoutajat). Näistä organisaatioista sekä AKC että UKC ovat rekisteriä ylläpitäviä järjestöjä (vrt. Suomen kennelliitto) ja kilpailevia järjestöjä. NAHRA ei kuulu nykyisin kumpaankaan pääjärjestöön.

Kaikki kolme yhdistystä myöntävät (AKC, UKC ja NAHRA) jäsenyhdistystensä kokeet. Myös kokeiden säännöt ja valionarvot poikkeavat toisistaan. Yhteistekin kokeissa löytyy: koiria ei aseteta paremmuusjärjestykseen (kuten ei meilläkään), kokeet pyrkivät jäljittelemään mahdollisimman hyvin metsästystilanteita ja myös noutoetäisyydet on rajattu vastaamaan todellista metsästystä. Etäisyydet on säännöissä määritelty maksimissaan noin 100 metriin vedessä ja 150 metriin maalla.

Koalueelle, joka on tavallisesti peitteistä vesilinnustusmaastoa, on sijoitettu runsaasti houkutuskuvia ja yleisesti käytetään sorsapilliä eri tehtävien yhteydessä. Laukauksia ammutaan myös paljon, huomattavasti enemmän kuin meikäläisissä kokeissa. Esim. HRC:n kokeissa ohjaaja joutuu kantamaan haulikkoa ja myös ampumaan paukkupatruunoita. Ainakin HRC:n kokeissa tuomareiden, koetoimitsijoiden ja ohjaajien on käytettävä maastoon sulautuvaa metsästysasua. Esimerkiksi vesilinnustuksessa käytetään maastopukua, mutta lumihanhi-jahdissa valkoista vaatetusta.

Koirat osallistuvat tasoaan vastaaviin luokkiin ja saavuttavat eri valionarvot keräämällä tietyn määrän pisteitä. Kouraa ei välttämättä tarvitse aloittaa alimmasta luokasta vaan ohjaaja valitsee luokan koiran koulutustason mukaan. Jokaisen luokan arvostelee aina kaksi tuomaria. Kokeissa käytetään sekä "kylmää" että "lämmintä" riistaa. Usein jossain markkeeraustehtävässä ammutaan alas lentoon päästetty lintu. Vaikka kokeet matkivatkin vesilinnustusta, niin ainakin HRC:n ja NAHRAN kokeissa on maalinnustusta simuloiva ylösajo, jossa koiran on risteiltävä tietyllä alueella, ajettava lintu ylös, istuttava laukauksesta ja noudettava vasta käskystä. Maariistana käytetään kyyhkysia tai fasaaneja ja vesilintuina sorsia, ankoja tai hanhia. HRC järjestää myös erillisiä "maalintukokeita", joissa koira voi saavuttaa erillisen tittelin. Kylmällä riistalla tehdyt markkeerausheittot tehdään usein joko heittämällä tai elektronisesti laukaistavalla lingolla.

Koesuorituksista

Kokeiden tehtävät ovat joko markkeerausta, ohjausta tai niiden yhdistelmiä. Osasuorituksia tehdään sekä vedessä että maalla. Vapaata hakua ei tunneta laisinkaan. Vaativimmissa luokissa koirilta vaaditaan ehdotonta paikallaoloa hyvinkin provosoiduissa tilanteissa. Esimerkiksi markkeerausheitto voi tulla koiran takaa ja pudota hyvinkin lähelle. HRC:n kokeissa koiran koiran saa lähettää vain kerran. Jos koira joudutaan kutsumaan takaisin on koe auttamattomasti ohi.

Parityöskentelyä ei tunneta vaan meikäläiseen tapaan kukin koirakko suorittaa tehtävät muiden koirien häiritsemättä. Koe etenee niin, että kaikki koirat suorittavat kunkin osasuorituksen arvotussa järjestyksessä ja sitten siirrytään seuraavaan osatehtävään. Jos koira epäonnistuu, niin

koe loppuu siihen. Vaativimmissa luokissa kokeet voivat kestää neljäkin päivää (HRC) tai joskun epäsuotuisissa sääolosuhteissa kauemminkin.

Koeluokat ja tittelit

AKC

AKC:n kokeissa "kilpaillaan" seuraavissa luokissa: Junior, Senior ja Master. Jokainen osasuoritus arvostellaan pistein 0-10. Saadakseen hyväksytyyn tuloksen koiran suoritusten keskiarvon on oltava 7 eikä mikään osasuoritus saa alittaa arvoa 5. Osallistuvien koirien on oltava AKC:n rekisteröimiä.

Koiran nimen eteen liitettävät tittelit ansaitaan seuraavasti:

- Junior Hunter (JH):** Hyväksytyt tulokset vähintään 4 junior luokan kokeessa.
- Senior Hunter (SH):** Hyväksytyt tulokset vähintään 5 senior luokan kokeessa tai **JH**-tittelin aiemmin omaavat koirat 4 kokeessa.
- Master Hunter (MH):** Hyväksytyt tulokset vähintään 6 master luokan kokeessa tai **SH**-tittelin aiemmin omaavat koirat 5 kokeessa.

NAHRA

Näissä kokeissa koirat osallistuvat seuraaviin luokkiin: Started, Intermediate ja Senior. Myös NAHRA:n kokeissa jokainen osasuoritus arvostellaan pistein 0-10. Hyväksytyyn tulokseen vaaditaan vähintään 80 % maksimipisteistä.

Koiran nimen eteen liitettävät tittelit ansaitaan seuraavasti:

- Started Retriever (SR):** 10 pistettä Started-luokassa (4 hyväksytyä koetta a' 2,5 pistettä)
- Working Retriever (WR):** 20 pistettä Intermediate-luokassa (4 hyväksytyä koetta a' 5 pistettä)
- Master Hunting Retriever (MHR):** 100 pistettä Senior-luokassa (5 hyväksytyä koetta a' 20 pistettä) tai 80 pistettä, jos koira on jo **WR**
- Grand Master Hunting Retriever (GMHR):** 300 pistettä Senior-luokassa (15 hyväksytyä koetta a' 20 pistettä)

UKC/ HRC

Näihin kokeisiin saavat osallistua kaikki rodut. Valioarvoon oikeuttavat pisteet lasketaan kuitenkin vain UKC:n rekisteröimille koirille. Luokat ovat seuraavat: Started , Seasoned, Finished ja Grand. Valionarvot ja niihin oikeuttavat tulokset lasketaan eri luokista saatujen pisteiden perusteella: Alimmasta luokasta saa 5 pistettä/ hyväksytyt kokeet, seuraavasta luokasta 10, Finished-luokasta 15 ja Grand-luokasta 40 pistettä. Kerättyjen pisteiden perusteella myönnetään seuraavat tittelit:

Hunting Retriever (HR):	40 pistettä (enintään 10 pistettä alimmasta luokasta)
Hunting Retriever Champion (HRCH):	100 pistettä (vähintään 60 pistettä Finished-luokasta)
Grand Hunting Retriever Champion (GRHRCH):	200 lisäpistettä HRCH-tittelin jälkeen (vähintään 80 pistettä Grand-luokasta)

Kanalinnustusta simuloivia kokeita järjestetään erikseen ja niistä ansaitaan 10 pistettä / hyväksytyt koe.

Upland Hunter (UH): 40 pistettä (edellyttää 4 hyväksytyä suoritusta)

Tilastoja ja linkkejä

Vaikka en onnistunut löytämään tarkkoja tietoja osallistumismääristä, niin osallistujamäärät ovat meidän mittapuumme mukaan suuria. Kokeitahan järjestetään ympäri vuoden, pääjärjestöjä on kolme (AKC, UKC/HRC ja NAHRA) ja niissä jäsenyhdistyksiä lukuisia. Yksinomaan UKC/HRC:n jäsenkerhoja oli v. 1997 81 kappaletta.

UKC/HRC:n kokeissa on HRCH-arvon saavuttanut kaikkiaan 1250 koiraa. Roduittain jakauma on seuraava:

- Boykin spanielit	3
- Chesapeakehahden noutajat	38
- Englannin springer spanielit	1
- Sileäkarvaiset noutajat	5
- Karkeakarvaiset saksanseisotat	2
- Kultaiset noutajat	84
- Labradorinnoutajat	1019
- Villakoirat	1

Sensijaan GRHRCH- arvon on saavuttanut vain 48 koiraa, joista 45 on labradoria, 2 kultaista noutajaa ja 1 chesapeakehahden noutaja.

Tietoa löytyy melkoisesti internetin välityksellä. Kiinnostuneet voivat lueskella lisää Hunt testeistä vaikkapa seuraavista osoitteista:

AKC: <http://www.akc.org/rehunt.htn>
 NAHRA: <http://www.nahra.org/>
 UKC: <http://www.ukcdogs.com/hrt.html>
 HRC: <http://www.hrc-ukc.com/>

Hyödyllinen osite on myös Working Retriever Central (<http://www.working-retriever.com/>), josta löytyy edellä mainitut linkit ja paljon muutakin kiinnostavaa.

Antti Nurmi